

اوپک گازی؛ سازمانی برای قدرت نمایی

اهمیت گاز به عنوان یک منبع انرژی مناسب، در سال‌های آینده بسیار افزون تر خواهد شد و از این رو کشورهای تولیدکننده و مصرف‌کننده به دنبال راهبردهایی برای کنترل و مدیریت آن هستند که یکی از آنها، ایجاد کارتهای مرکب از تولیدکنندگان و صادرکنندگان گاز است. در این بین با توجه به وجود ۴۰ درصد ذخایر گاز جهان در منطقه خاورمیانه و همچنین با توجه به ذخایر عظیم گاز در کشور ایران و روسیه که در

منظر کشورهای مصرف‌کننده گاز در غرب، ظهور احتمالی یک کارتهای یانوعی گروه‌بندی گازی در جهان، ثبات بازار انرژی را به هم خواهد زد. از این رو در شرایطی که سازمان بین‌المللی انرژی به همراه اروپا و آمریکا، تشکیل اوپک گازی را به هدف کنترل قیمت و تولید جهانی گاز، یک اشتباه بزرگ ارزیابی می‌کند، کشورهای صادرکننده گاز معتقدند که تشکیل اوپک گازی به هیچ وجه به ضرر کشورهای مصرف‌کننده گاز

قراردادهای صدور گاز معمولاً به صورت درازمدت منعقد می‌شوند و نمی‌توان بهای آن را به طور ناگهانی افزایش داد، موضوع کاراوپک گازی تا حد زیادی تحت الشعاع قرار می‌گیرد

مجموع ۴۲ درصد ذخایر گازی جهان را در اختیار دارند، به نظر می‌رسد که این کشورها نقش اصلی را در معادلات آینده بازار جهانی انرژی بر عهده خواهند داشت. به طور کلی ایده تشکیل کارتهای توسط تولیدکنندگان مطرح و پیگیری می‌شود و هدف از برپایی چنین تشکلی‌هایی ایجاد امنیت عرضه، ثبات بازار و ایجاد درآمد پایدار عنوان می‌گردد و در مقابل، مصرف‌کنندگان، ایجاد این نوع تشکلی‌ها را به نفع خود نمی‌دانند؛ زیرا باعث افزایش قیمت و کاهش قدرت آنها در قبال فروشندگان می‌شود. به همین سبب از زمان طرح ایده تشکیل اوپک گازی تا کنون، مخالفان و موافقان تشکیل چنین سازمانی به ارائه نظریات مختلف خود پرداخته‌اند. در این بین اگر چه تشکلی‌های اوپک گازی در ظاهر مسأله‌ای ساده است که طی آن کشورهای نظیر ایران، روسیه، قطر و الجزایر می‌خواهند سطح همکاری‌های خود را افزایش دهند، اما در واقع تشکلی اوپک گازی با موضع‌گیری‌های متعدد و عمدتاً مخالفی از سوی دولت‌ها و محافل غربی مواجه شده است. زیرا از

نخواهد بود و این سازمان به برقراری ثبات و آرامش در بازار انرژی کمک زیادی خواهد کرد. همچنین برخی معتقدند حتی اگر سازمان کشورهای صادرکننده گاز تشکیل شود، به دلیل مقاومت شدید و فعالت‌ها آمریکا و اتحادیه اروپا، نفوذ چندانی بر بازار جهانی گاز همانند نفوذ اوپک بر بازار نفت نخواهد داشت. انحصاری به ویژه زمانی که این سازمان‌ها از اعضای زیادی برخوردار باشند، مشکل خواهد بود. علاوه بر این با توجه به اینکه قراردادهای صدور گاز معمولاً به صورت درازمدت منعقد می‌شوند و نمی‌توان بهای آن را به طور ناگهانی افزایش داد، موضوع کار اوپک گازی تا حد زیادی تحت الشعاع قرار می‌گیرد. با این حال سازمان بین‌المللی انرژی، تشکیل سازمان اوپک گازی را خبری بد برای کشورهای مصرف‌کننده عنوان کرده و بر برابر تشکلی اوپک گازی موضع‌گیری کرده است. زیرا غرب مایل نیست تا کشورهای صادرکننده گاز در جهان متحد شوند و رویه واحدی را در قبال کشورهای مصرف‌کننده گاز در

داشته باشد. زیرا مشتقات گاز طبیعی از کاربرد وسیعی در تولید محصولات دفاعی برخوردار است و عدم صدور آن باعث متزلزل شدن پایه‌های صنایع دفاعی آمریکا خواهد شد. به همین سبب آمریکا که به دفعات مخالفت خود را با تشکلی این سازمان ابراز کرده، ایجاد اوپک گازی را تهدیدی برای مجموعه‌های صنعتی - نظامی خود نیز عنوان نموده است. به طور کلی غرب پیش‌بینی می‌کند بعد از تشکلی سازمان اوپک گازی، قیمت هر هزار متر مکعب گاز طبیعی مابعد از ۲۶۵ دلار به ۳۵۰ تا ۴۰۰ دلار برسد. در این بین تشکلی هر سازمانی که کشورهای صادرکننده گاز را به یکدیگر نزدیک نماید، تهدیدی مستقیم برای آینده تأمین انرژی اتحادیه اروپا محسوب می‌شود. زیرا در چنین حالتی علاوه بر آنکه صادرکنندگان گاز به طور مستقیم با یکدیگر به رقابت نخواهند پرداخت، بلکه در مورد قیمت نهایی گاز صادراتی به اروپا نیز می‌تواند به توافقات مهمی دست یابند. به همین سبب تشکلی اوپک گازی از یک سو سیاست‌های بخش تولید و عرضه نفت اروپا به مثابه یک تهدید تلقی خواهد شد. به خصوص در شرایطی که روسیه از طریق شرکت «گازپروم»، حدود یک چهارم بازار گاز اروپا را در اختیار دارد، با تشکلی اوپک گازی می‌تواند سلطه خود در زمینه انرژی را بر سراسر اروپا بگستراند. در واقع اوپک گازی می‌تواند این امکان را به مسکو بدهد که هر شرطی را در امر صدور و قیمت‌گذاری گاز صادراتی به اروپایی‌ها دیکته کند. چنین اتفاقی، وابستگی اقتصادی اتحادیه اروپا به اراده سیاسی مسکو را تا حد زیادی افزایش خواهد داد. ضمن آنکه می‌تواند ۲۹۰ دلار به ازای هزار متر مکعب به ۴۰۰ و یا حتی ۵۰۰ دلار برساند. این موضوع کمپانی روسی «گازپروم» را

مخالفان تشکلی اوپک گازی معتقدند ایجاد سازمان کشورهای صادرکننده گاز طبیعی که قویاً مورد حمایت روسیه و ایران است، سبب تغییر نقشه ژئوپلیتیکی و استراتژیکی جهان خواهد شد

صادرکنندگان گاز بیش از پیش خود را نشان می‌دهد. به خصوص که با جایگزینی منابع گازی به جای نفت در عرصه انرژی بین المللی، بخش گاز در آینده از اهمیت بیشتری نیز برخوردار خواهد شد. بنابراین در حالی که گاز به تدریج خود را به عنوان منبع اولیه تأمین انرژی به جای نفت مطرح می‌کند، ضرورت اتخاذ

صورت بیع متقابل است که به موجب آن سرمایه‌گذار علاوه بر اجرای پروژه به مدت مشخصی از فرآورده آن استفاده می‌کند و بعد آن پروژه و فرآورده‌های آن به کشور میزبان سرمایه‌گذار می‌شود. گاهی سرمایه‌گذار به صورت مالکیتی است. به این صورت که سرمایه‌گذار وارد کشور می‌شود پروژه‌ای را اجرا می‌کند و بعد محصول آن را به کشور میزبان می‌فروشد. در هر دو حالت سرمایه‌گذار برای کشور میزبان سودمند است و نبودن آن به معنای توسعه یافتن پتانسیل‌های موجود در کشوری است که توانایی مالی یا فنی لازم برای بهره‌گیری از آن پتانسیل‌ها را ندارد. البته سرمایه‌گذار خارجی تنها از این جهت که کشور میزبان توان مالی لازم برای بهره‌برداری از پتانسیل‌ها را ندارد مهم قلمداد نمی‌شود. گاهی جذب سرمایه‌های خارجی می‌تواند سبب توسعه پتانسیل‌ها شود و میزبان را از فناوری‌های جدید تر بهره‌مند سازد. در ضمن کشور میزبان می‌تواند سرمایه‌های خود

مستقیم خارجی در کشورهای جهان کاهش خواهد یافت. در این سالها تنها کشور مستثنی کشور هند خواهد بود که به دلیل فراهم کردن بستر مناسب برای جذب سرمایه‌های خارجی خواهد توانست سهم بیشتری از سرمایه‌های خارجی را جذب کند. «فایننشال تایمز» در گزارشی نوشت: «از سال ۲۰۰۰ میلادی تا به حال روند سرمایه‌گذاری خارجی در جهان تنزل یافته است اما نرخ این کاهش در سال ۲۰۰۷ میلادی بیشتر بود. دلیل بیشتر شدن نرخ کاهش سرمایه‌گذاری در کشورهای مختلف جهان به خصوص کشورهای در حال توسعه افزایش ریسک در اغلب اقتصادها بود. ریسکی که اغلب به دلیل مشکلات سیاسی و نابسامانی‌های ناشی از یکپارچه‌نبردن سران سیاسی کشور ایجاد شد و مدیریت درستی برای حل یا کاهش آن انجام نگرفت. اقتصاد دانان بر این باورند افزایش ریسک اقتصادی در جهان بیشتر از هر نقطه‌ای روی اقتصاد کشورهای در

تمامی انواع ریسکها از جهت تأثیرگذاری روی میزان جذب سرمایه‌های خارجی اهمیت دارند. به گزارش دیپلماسی ایرانی در این میان کشورهای که اقتصادهای کوچک تری دارند یا بیشترین آسیب را متحمل خواهند شد. طبق گزارشهای اخیر صندوق بین‌المللی پول، ریسک اقتصادی بیشترین آسیب را به کشورهای در حال توسعه وارد می‌آورد و در میان تمامی کشورهای در حال توسعه کشورهای واقع در آفریقا و آسیا آسیب پذیرتر هستند. کشورهای در حال توسعه، قربانیان اصلی واحد مطالعات اقتصادی در گزارشی با عنوان «اقت سرمایه‌گذاری در جهان تا سال ۲۰۱۱ میلادی: سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و چالش ریسک سیاسی» نوشت: «مطالعات روی وضعیت اقتصادی و سرمایه‌گذاری خارجی در ۸۲ کشور جهان نشان می‌دهد در سال ۲۰۰۸ میلادی و سالهای آینده سرمایه‌گذاری

کشورهای درحال توسعه و ریسک اقتصادی

ریسک در عرصه‌های مختلف اقتصادی و مالی به معنای ایجاد شرایطی در اقتصاد یک کشور است که موجب زیاندهی شرکت‌های خارجی یا سرمایه‌گذاران خارجی در کشور میزبان شود یا اینکه سبب شود آنها بازدهی مورد انتظار را بدست نیاورند. ریسک اقتصادی یکی از انواع ریسک‌هایی است که اقتصاد هر کشوری را تهدید می‌کند. از انواع ریسک می‌توان به ریسک اعتباری، ریسک مالی، ریسک اقتصادی، ریسک تورمی، ریسک سیاست پولی، ریسک سیستمیک یا ریسک بازاری اشاره

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان جنگل‌ها و مراتع آبخیزداری کشور
آگهی تشخیص منابع ملی و مستثنیات قانونی

اداره کل منابع طبیعی استان ایلام در اجرای صدر ماده ۲ قانون حفظ و حمایت از منابع طبیعی و ذخایر جنگلی کشور ۷۱/۷/۱۲ و تبصره یک ماده ۳ آیین‌نامه اجرای مصوبه ۷۱/۱۲/۱۶ هیات وزیران و بر اساس تفویض اختیار ۷۰۴/۱۰۰/۹۰ تاریخ ۷۲/۴/۲۷ سازمان جنگل‌ها و مراتع کشور محدوده رقبات حوزه استحفاظی خود را بشرح زیر:

ردیف	مشخصات فنی				حدودات اریعه				
	نام رقبه	پلاک فرعی	پلاک اصلی	قطعه	بخش شهرستان	شمال	مشرق	جنوب	مغرب
۱	لیزن	کلیه فروعات	۶	۸	صالح آباد- مهران	به ارتفاعات وری	به حد گمگول و رودخانه	به حد پلاک سرنی‌جاده عمومی و رودخانه سرنی	به خر خشک شیرین‌آب و حد پلاک سرنی
۲	سرکلنان و مکن و دربند گول سفید و کوه سیاه	۶۶	۴۳	۳	دهستان میشلخان- ایلام	محدود است به رودخانه قلعه ملک دوم به رودخانه سرکلنان سوم محدود است به رودخانه پایین پارسه تا منتهی شود به رودخانه هفت آب	اول از انتهای حد جنوبی در امتداد آبریز قلعه کوه سیاه و آبریز کوه سیاه تا به میله دوم منصوبه به فوق تپه جنب رودخانه مجاور محدود است به حد پلاک ۳۳۳- اصلی مله پنجاب	اول به حد دربند تا فوق کوه کبیرکوه منتهی شود به حد دربند مذکور دوم در امتداد آبریز بانگول کبیرکوه مذکور تا به قله کوه سیاه کوه منتهی شود این قسمت محدود است به قطعه ده ارکوار ملکشاهی دهستان گچی	اول محدود است به رودخانه هفت آب دوم محدود است به بازار باغ سفید کوه سوم محدود است به رودخانه هفت آب تا منتهی شود به ابتدای حدود دربند
جمع کل									

به استثنای مستثنیات قانونی تبصره ۳ (هر پلاک و مشخصات متعلقه مندرج در آگهی) موضوع ماده ۲ قانون ملی شدن جنگل‌ها و کارشناسان ذیصلاح این اداره کل بازدید و مشخصات هر رقبه در متن این آگهی قید و سوابق مربوطه در ادارات منابع طبیعی شهرستانهای ذیربط و اداره کل موجود است جزء منابع ملی شده ماده یک قانون ملی شدن جنگل‌ها تشخیص و مراتع به اطلاع عموم رسانیده می‌شود تا چنانچه به تشخیص منابع ملی شده هر رقبه معترض می‌باشند از تاریخ انتشار این آگهی در روزنامه‌های انتشار حداکثر به مدت ۶ ماه اعتراض خود را کتبا با مدارک و مستندات قانونی به دبیرخانه هیات مقرر در قانون تعیین تکلیف اراضی اختلافی مستقر در شهرستان مربوطه ارسال دارند تا مورد رسیدگی قرار گیرد. بدیهی است در صورت عدم وصول اعتراض در فرجه قانونی تعیین شده حسب اعلام اداره کل منابع طبیعی استان نسبت به اخذ سند مالکیت منابع ملی شده مورد تشخیص اقدام خواهد شد.

مدیرکل منابع طبیعی استان ایلام - عبدالرضا بازدار